

การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์

จังหวัดนครนายก

APPLYING THE GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES OF ONGKHARAK
SUBDISTRICT MUNICIPALITY ONGKHARAK DISTRICT, NAKHON NAYOK
PROVINCE

กมลพร กัลยาณมิตร

Kamolporn Kalyanamitra

บังอร เบ็ญจาธิกุล

Bang-on Benjathikul

เรวดี มาลัยศรี

Rewadee Malaisri

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Thailand

Email: K_Kalyanamit@hotmail.com nolwoom@gmail.com withy9844@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 12 ตุลาคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 29 มีนาคม 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 16 สิงหาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก และ 2) ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ประชากร คือ ประชาชนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 2,027 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครทซ์และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน จากนั้นก็เลือกวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักธรร

มาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($= 3.52$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้, หลักธรรมาภิบาล, เทศบาลตำบลองครักษ์

ADSTRACT

The objective of this research article is to 1) to study the applying the good governance principles of Ongkharak Subdistrict Municipality Ongkharak District, Nakhon Nayok Province, and 2) to compare the applying the good governance principles of Ongkharak Subdistrict Municipality Ongkharak District, Nakhon Nayok Province, the population was people aged 18 years and over who lived in Ongkharak Subdistrict Municipality, Ongkharak District, Nakhon Nayok Province, 2,027 people. The sample size was determined using Crezie and Morgan tables. A sample size of 345 people was obtained. A simple random method was selected. The tool used in the research was a questionnaire. Data were analyzed using percentages, means, and standard deviations.

The research results found that: 1) the applying the good governance principles of Ongkharak Subdistrict Municipality Ongkharak District, Nakhon Nayok Province, overall, it was at a high level ($= 3.52$). When considering each aspect, it was found that principles of transparency were at a moderate level, while other aspects were at a high level in every aspect. 2). the applying the good governance principles of Ongkharak Subdistrict Municipality Ongkharak District, Nakhon Nayok Province was classified according to personal factors of gender, age, education level and different occupations, overall, they were not different.

Keywords: Applying, Good Governance, Ongkharak Subdistrict Municipality

บทนำ

ปัจจุบันการบริหารการปกครองประเทศไทย ได้นำหลักธรรมาภิบาลการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน ร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิด การพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส

และมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ที่เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม สามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 บัญญัติให้การบริหารราชการของส่วนราชการต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนที่ได้รับการอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการ ประการสำคัญมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (ศราวดี ดาวกรงแก้ว และคณะ, 2564)

เทศบาลตำบลองครักษ์ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยสำนักงานเทศบาลตำบลองครักษ์ตั้งอยู่เลขที่ 476 หมู่ 1 ตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเดียวกับที่ว่าการอำเภอองครักษ์ และอยู่ห่างจากจังหวัดนครนายก ประมาณ 32 กิโลเมตร มีพื้นที่ใน

เขตความรับผิดชอบทั้งหมด 1.36 ตารางกิโลเมตร เทศบาลตำบลองครักษ์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการท้องถิ่น ดูแลและให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี และสร้างหลักประกันทางสังคมแก่ประชาชน ดังวิสัยทัศน์ของที่ว่า “พัฒนาความรู้ คู่ความดี สร้างความสามัคคีในชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความสุข” (เทศบาลตำบลองครักษ์, 2566) จุดหมายปลายทางการบริหารก็เพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง การบริหารงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ในเชิงเป้าประสงค์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาการบริหารหรือการปรับปรุงการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพหรือมีขีดความสามารถสูง การบริหารจัดการแบบบูรณาการที่คำนึงถึงเป้าหมายและความต้องการของประชาชนการประสานงานระหว่างทุกส่วนที่เกี่ยวข้องจะช่วยนำไปสู่ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมี เอกภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยรวมต่อไป (กิตติ์วี เลขะกุล, 2561) อย่างไรก็ตาม การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ ต้องส่งเสริมความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การใช้งบประมาณ การตัดสินใจต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบ พัฒนากลไกการตรวจสอบ จัดตั้งกลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจ และการตัดสินใจของเทศบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่น แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และร่วมตัดสินใจ พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ปลุกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ โปร่งใส และตอบสนองต่อประชาชน แต่การจะทำได้เช่นนั้นได้เทศบาลตำบลองครักษ์ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส

ตรวจสอบได้ และตอบสนองต่อประชาชน ดังผลการศึกษาของ เรื่อง นฤมล สุยะราช (2558) ธรรมชาติในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ที่ระบุว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานเป็นเรื่องเกี่ยวกับคน กระบวนการ และผลลัพธ์ กล่าวคือ คน เป็นเรื่องการยอมรับจากผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานต้องเป็นคนที่นำหลักธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติ ส่วนกระบวนการเป็นเรื่องของหลักขั้นตอนการปฏิบัติที่มีความละเอียด ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ส่วนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้น ในบางครั้งมักจะไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลอรัญญิก อำเภออรัญญิก จังหวัดนครนายก เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีส่วนร่วม รับผิดชอบ และตอบสนองต่อประชาชน นำไปสู่การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ เกิดความพึงพอใจ และไว้วางใจองค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลอรัญญิก อำเภออรัญญิก จังหวัดนครนายก
- 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลอรัญญิก อำเภออรัญญิก จังหวัดนครนายก

การทบทวนวรรณกรรม

1.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

Drucker (2005) คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น ส่วน Simon (1965) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุ จุดประสงค์ร่วมกัน Gulick and Urwick (1937) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ 7 ด้านด้วยกัน เรียกอ ย่ ๆ ว่า POSDCoRB เป็นผลสืบเนื่องมาจากการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific management) ซึ่งพยายามที่จะค้นคว้าวิธีการบริหารที่ดีที่สุด Gulick and Urwick ได้สรุป ไว้ใน “Papers on the Science of Administration” ในปี ค.ศ. 1937 โดยมีลำดับขั้นต่อไปนี้

- 1)การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนทางในการปฏิบัติงาน รวมทั้งวิธีการปฏิบัติงานตามแนวทางนั้น ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้
- 2)การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การจัดทำโครงสร้างแบบเป็นทางการของอำนาจหน้าที่การสั่งการ ซึ่งใช้ในการจัดแบ่งการกำหนดและการประสานของหน่วยงานย่อย ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้

3)การบริหารบุคคล (Staffing) หมายถึง การจัดการด้านบุคลากรทั้งหมด ตั้งแต่การรับเข้าทำงาน การฝึกอบรม และการรักษาสภาพการทำงานได้ดีเสมอ

4)การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การดำเนินการในการตัดสินใจและสั่งการให้กิจการต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งในลักษณะทั่ว ๆ ไป และในลักษณะเฉพาะรวมทั้งคำแนะนำซึ่งเปรียบเสมือนเป็นผู้นำของหน่วยงาน

5)การประสานงาน (Coordination) หมายถึง การร่วมมือกันในการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องและกลมกลืน

6)การรายงาน (Reporting) หมายถึง การจัดทำบันทึกการรายงานและการตรวจสอบ และ
7)การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดสรรงบประมาณในรูปของการวางแผนการเงิน การทำบัญชี และการตรวจสอบ

2.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หรืออาจเรียกได้ว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาล หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรมนั้นไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้น ในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมวลมนุษยชาติเป็นพัน ๆ ปี ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์ และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552)

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบหลักของธรรมาภิบาลที่เสนอโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เน้นการกำหนดเป็นกรอบแนวทางให้แก่หน่วยราชการเพื่อถือปฏิบัติ (เอกมหาชัย อรรถวรรณ, 2561)

1.หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำนาจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2.หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยตรงค้ำใจเจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริตใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพ สุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

3.หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

4.หลักความมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็น

ในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความเห็น การไต่สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ

5.หลักความรับผิดชอบเป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6.หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ เทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ประชากร คือ ประชาชนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 2,027 คน ข้อมูลเดือน ตุลาคม 2566 (ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2566) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในเรื่องนี้ ประชาชนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 345 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครทซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นก็เลือกวิธีสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างตามขนาดที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1.สถานภาพส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 มีอายุตั้งแต่ 31 - 40 ปี มีจำนวน 129 คนคิดเป็นร้อยละ 37.4 มีระดับการศึกษา ม.3 - ม.6 หรือ ปวช. จำนวน 170 คน คิดเป็น ร้อยละ 49.3 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8

2.การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กร อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กร อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสรุปเป็นรายด้านดังนี้

2.1 หลักนิติธรรม (การบริหารงานตามกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความถูกต้องความดีงามเพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กร อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กร อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.2 ด้านหลักคุณธรรม (การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรยึดมั่นความถูกต้อง ตั้งใจสร้างคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้น) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กร อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักคุณธรรมโดยรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กร อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.3 หลักความโปร่งใส (กระบวนการทำงานและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีการเปิดเผยตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบได้) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กร อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักความโปร่งใสโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล ที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการประกาศให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ และการบริหารงานกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปและเปิดเผยต่อสาธารณะ สำหรับข้ออื่น ๆ ที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กร อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม (ในการปฏิบัติงานการทำงานร่วมกัน) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กร อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กร อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.5 หลักความรับผิดชอบ (การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรและผู้บริหารใส่ใจต่อปัญหาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักความรับผิดชอบโดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.6 หลักความคุ้มค่า (การบริหารการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักความคุ้มค่าโดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ตามสมมติฐาน ดังนี้

3.1 เพศ จากการศึกษาคำความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก แตกต่างกันในด้านคุณธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ประชาชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 อายุ จากการศึกษาคำความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน

3.3 ระดับการศึกษา จากการศึกษาคำความคิดเห็นของประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม ประชาชนมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้

หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วน ส่วนด้านอื่น ๆ ประชาชนมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.4 อาชีพ จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1.จากการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่า ผู้บริหาร พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ใช้หลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหาร ข้าราชการ และพนักงานให้ความสำคัญในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานและปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ซึ่งส่งผลให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรมในการดำเนินงานต่าง ๆ ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (ฐิติกุล ศิริทองใบ 2566) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ อำเภอนาทม จังหวัดน่าน พบว่า ผลการศึกษาพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนตอ อำเภอนาทม จังหวัดน่าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 หลักนิติธรรม จากการศึกษา พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งเน้นความเป็นธรรมตามระเบียบของทางราชการ เพื่อปลูกฝังให้บุคลากรของเทศบาลตำบลองครักษ์ประพฤติปฏิบัติ และกฎหมาย การบริหารงานตามหลักนิติธรรมนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (ชญานิศา หอมจันทร์ 2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ในด้านนิติธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับการบริหารตามหลักนิติธรรมมากทุกข้อ

1.2 หลักคุณธรรม จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักคุณธรรมโดยรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งข้าราชการ มีศีลธรรมและจริยธรรม ยึดมั่นหลักการต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อองค์กรและประชาชน มีหลักการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความยุติธรรม ซึ่งถือว่าโดยรวม การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักคุณธรรม ระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ (ไอริน เจริญศักดิ์ 2564) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านเป่า อำเภอกะเปอร์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านเป่า อำเภอกะเปอร์สมุทร จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านนิติธรรม มีธรรมาภิบาลระดับสูง

1.3 หลักความโปร่งใส จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักความโปร่งใสโดยรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการประกาศให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ และการบริหารงานกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปและเปิดเผยต่อสาธารณะ สำหรับข้ออื่น ๆ ที่เหลือประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าการบริหารให้ความสำคัญต่อหลักความโปร่งใส ให้ความสำคัญเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติหน้าที่ มีเมตตาริพร้อมให้บริการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปฏิบัติตนอยู่ในหลักคุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรม บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีความยุติธรรม ซึ่งถือว่าโดยรวมการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ (นงนภัส เอี่ยมศิริ 2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอโพธาราม จังหวัดนครพนม พบว่า ความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอโพธาราม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเปิดเผยข้อมูล ด้านการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ ด้านความรับผิดชอบต่อการบริหารงาน และการให้ประชาชนติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานตามลำดับ

1.4 หลักการมีส่วนร่วม จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองค์กรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักการมีส่วนร่วม

โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักการมีส่วนร่วมในระดับมาก ที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องการบริหารงานและกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปรายงานอย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ มีความถูกต้องโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถตรวจสอบได้นโยบายการบริหารงานมีความชัดเจนไม่ซับซ้อนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง การบริหารงบประมาณมีความโปร่งใสและเป็นธรรมต่อทุกหน่วยงาน รวมถึงมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างทั่วถึง การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ และเปิดโอกาสให้บุคลากร องค์การภาครัฐ และภาคเอกชน รวมถึงประชาชนติดตามตรวจสอบการบริหารงานและผลสัมฤทธิ์ ซึ่งถือว่าโดยรวมการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ (ธัชดนัย ชัยมงคล 2565) ได้ศึกษาเรื่องหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของข้าราชการในอำเภอนาดำ จังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วข้าราชการในอำเภอนาดำ จังหวัดเลย จะให้ความเห็นว่าหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมีความสำคัญอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านนิติธรรม และด้านคุณธรรม

1.5 หลักความรับผิดชอบต่อ การศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักความรับผิดชอบต่อโดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักความรับผิดชอบต่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบบ่งชี้ว่า แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักความรับผิดชอบต่อในระดับมาก ณ ระดับหนึ่งในเรื่องความเอาใจใส่ต่อปัญหาของบุคลากรและสังคมอย่างจริงจัง และนำปัญหามาศึกษาเพื่อการแก้ไข การจัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและเกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง มีการใช้เวลาการปฏิบัติงานที่อย่างเหมาะสม ไม่เลือกปฏิบัติและให้บริการต่าง ๆ ด้วยความรับผิดชอบต่อสนองความต้องการของสังคม และมีการติดตามประเมินผลและจัดการกับผลการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญเป็นพิเศษในเรื่องการนำนโยบาย โครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการอย่างเร่งด่วน และบุคลากรในองค์กรมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีคุณภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งถือว่าโดยรวมการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ (ปภาดา สิริไพศาล 2566) ได้ศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการของเทศบาลเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการของเทศบาลเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้านคุณธรรม ด้านนิติธรรม มีธรรมาภิบาลระดับสูง

1.6 หลักความคุ้มค่า จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักความคุ้มค่าโดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักความคุ้มค่าในระดับมาก ที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและสังคม มีการบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพและมีคุณค่าแก่องค์กรอย่างเท่าเทียมกัน มีการใช้จ่ายงบประมาณมีความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรและสังคม มีการจัดสรรตำแหน่ง อัตรากำลังของบุคลากรมีความเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ มีการปฏิบัติงานได้คำนึงถึงความปลอดภัยทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สินเป็นหลักสำคัญ และผู้บริหารระดับสูงมีบทบาทในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ซึ่งถือว่าโดยรวมการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ (รัฐวิชัย ธนาชัยสกุล 2564) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลบุง อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลบุง อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4 ด้าน คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมที่แตกต่างกันออกไป เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 เพศที่แตกต่างมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมไม่แตกต่าง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก แตกต่างกันในด้านคุณธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ประชาชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องผลงานวิจัยของ (วรวิสา สมานจิตร 2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารงาน

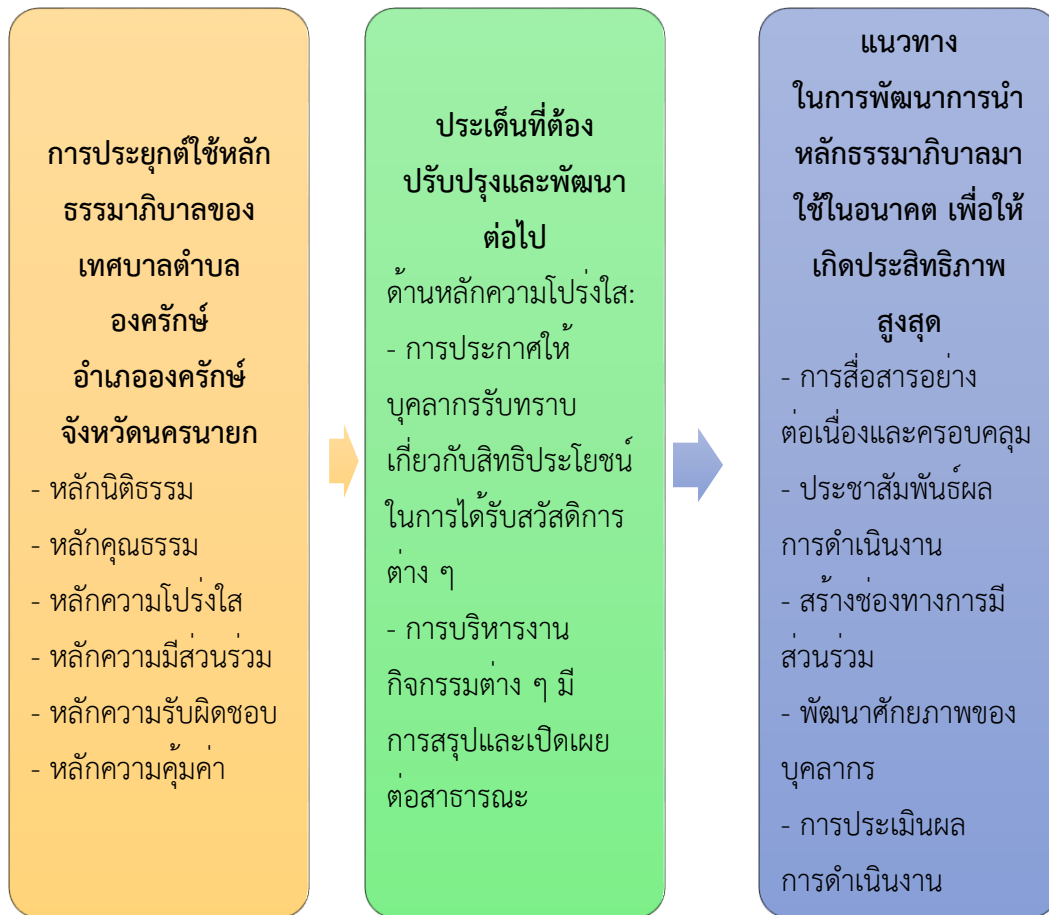
ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (อติพัทธ์ บรรณวัฒน์ 2564) ศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า อายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน

2.3 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก แตกต่างกันในด้านคุณธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนด้านอื่นประชาชนมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (รัชตนิย ชัยมงคล 2565) ได้ศึกษาเรื่องหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของข้าราชการในอำเภอนาดัง จังหวัดเลย พบว่า ข้าราชการในอำเภอนาดัง จังหวัดเลยที่มีระดับรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แตกต่างกัน

2.4 อาชีพที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (อานนท์ นาสิน 2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองกรด อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองกรด อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับสูง ข้อมูลเบื้องต้นของข้าราชการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน

สรุปองค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้ใหม่

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีความพยายามในการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง และได้รับการยอมรับจากประชาชนในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาต่อไป เพื่อให้การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส แม้ว่าโดยรวมจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ยังมีบางข้อที่ประชาชนให้ความคิดเห็นในระดับปานกลาง เช่น การประกาศให้บุคลากรรับทราบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการได้รับสวัสดิการต่าง ๆ และการบริหารงานกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปและเปิดเผยต่อสาธารณะ ซึ่งองค์กรควรให้ความสำคัญและพัฒนาในส่วนนี้ให้มากขึ้น และการสื่อสาร องค์กรควรมีช่องทางในการสื่อสารข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงกระบวนการทำงานและการตัดสินใจขององค์กรได้อย่างชัดเจน ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานและโครงการต่างๆ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่น สร้างช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายได้มากขึ้น เช่น การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นประจำ พัฒนา

ศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และมีการประเมินผลการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรรณรงค์ให้ผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลตำบลองค์กรรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานภายในองค์กรอย่างจริงจัง เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรทุกคนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่
2. ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม
3. ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในเทศบาลตำบลองค์กรรักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ดัชนีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน โดยการดำเนินงานต่าง ๆ ควรมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ยังควรพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ในอำเภองครักษ์ หรือจังหวัดนครนายก เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัย และให้เห็นภาพรวมของการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับอำเภอหรือจังหวัด ว่ามีการใช้หลักธรรมาภิบาลเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหาร
3. ศึกษาเจาะลึกการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใสของเทศบาลตำบลองค์กรรักษ์ เพราะจะช่วยให้เข้าใจถึงจุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขององค์กรได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กิตติ์วี เลขะกุล. (2561). ธรรมาภิบาลวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชญาธิศา หอมจันทร์. (2565). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองอุดรดิษฐ์ จังหวัดอุดรดิษฐ์. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทศบาลตำบลองค์กรรักษ์. (2566). ข้อมูลพื้นฐานตำบล. นครนายก: เทศบาลตำบลองค์กรรักษ์.

- ธัชดนัย ชัยมงคล. (2565). หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของข้าราชการใน
อำเภอนาดัว จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธิตีพัทธ์ บรรณวัฒน์. (2564). ความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลของ
เทศบาลตำบลท่าทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก. การศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเองปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นงนภัส เอี่ยมศิริ. (2564). การประเมินความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล
ในอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นฤมล สุขะราช. (2558). ธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา
เทศบาลในอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปภาดา สิริไพศาล. (2566). การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการของเทศบาลเมือง
มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รวีสร่า สมานจิตร์. (2565). ทศนคติของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก. งานนิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัฐวิชัย ธนาชัยสกุล. (2564). การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของ องค์การบริหาร
ส่วนตำบลบุง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศราวุฒิ ดาวกรงแก้ว และคณะ. (2564). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสำนักงานเขต
ประเวศ กรุงเทพมหานคร. รัชตภาคย์, 15(40), 147-159.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). Good governance กับการพัฒนา
ข้าราชการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสแควร์.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2566). จำนวนประชากรแยกตามจำนวนประชากรที่มี
ชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน มีสัญชาติไทย พื้นที่ จังหวัดนครนายก ท้องถิ่นเทศบาลตำบล
องค์กรฯ. ปทุมธานี: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง.
- อานนท์ นาสิน. (2564). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
เทศบาลตำบลหนองกรด อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เอกมหาชัย อรวรรณ. (2561). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน การประกัน

คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ไอริน เจริญศักดิ์. (2564). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านเป้า อำเภอ
เกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐ
ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

Drucker, P. F. (1954). The Practice of Management. New York: Harper & Row,
Publishers.

Gulick, L. & Urwick, L. (1937). Paper on the Science of Administration. New York:
Institute of Public Administration.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement. 30(3), 607–610.

Simon, H.A. (1965). Administrative Behavior. New York: Macmillan.